

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงในสภาพปัจจุบัน ความต้องการในการบริหารแบบมีส่วนร่วม และเพื่อสร้างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสหวิทยาเขตสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ โดยผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ขั้นตอนของการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ขั้นตอนของการวิจัย

ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

ช่วงที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหาร

1. ศึกษาทฤษฎีและการบริหารแบบสหวิทยาเขต ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบความคิดในการวิจัย

2. กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

3. สร้างเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

4. ส่งเครื่องมือให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไข หาประสิทธิภาพเครื่องมือแล้วปรับปรุงเป็น

เครื่องมือฉบับสมบูรณ์

4.1 หาความตรงจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน

4.2 Try out และหาค่าความเที่ยง จากผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา

จังหวัดอุทัยธานี จำนวน 25 คน

5. เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครสวรรค์

6. วิเคราะห์ข้อมูล ผลวิเคราะห์ข้อมูลจะทำให้ทราบปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการบริหารของผู้บริหารสหวิทยาเขต สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครสวรรค์

ช่วงที่ 2 สร้างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม

1. ร่างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสหวิทยาเขตสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครสวรรค์

2. เสนอรูปแบบการบริหารสหวิทยาเขตที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงรูปแบบ

3. ปรับปรุงรูปแบบของการบริหารสหวิทยาเขตเพื่อให้ได้รูปแบบที่สมบูรณ์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้มี 2 ช่วง คือ

ช่วงที่ 1 เป็นประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาสภาพปัจจุบัน และความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารสหวิทยาเขตสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดนครสวรรค์

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาตอนที่ 1 ได้แก่ ผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2545 จำนวน 39 โรงเรียน จำนวน 113 คน (สามัญศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ : 2544)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้สุ่มจาก ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด กรมสามัญศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2545 จำนวน 88 คน จากตารางของเครจซีและมอร์แกน โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย

ช่วงที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เป็นผู้ศึกษาวิเคราะห์รูปแบบความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสหวิทยาเขตที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและให้ข้อเสนอแนะเพื่อนำมาสังเคราะห์สร้างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสหวิทยาเขตในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ โดยกำหนดเกณฑ์การเลือกตามคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

1. เป็นผู้บริหารระดับสูงและ/หรือหัวหน้างาน ซึ่งเคยปฏิบัติงานด้านการบริหารสหวิทยาเขต สังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 1 คน

2. เป็นผู้บริหารระดับสูงและ/หรือหัวหน้างาน ซึ่งเคยปฏิบัติหน้าที่ประธาน สหวิทยาเขต สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 2 คน

3. เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท จำนวน 1 คน

4. เป็นผู้บริหารโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ ไม่ต่ำกว่า 10 ปี ซึ่งได้ผู้เชี่ยวชาญในการสร้างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารสหวิทยาเขตในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 5 คน ดังนี้

1. นายสมบุญ ทิพรังศรี ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 2
2. นายวิวัฒน์ อนิวรรณกุล ผู้อำนวยการ ระดับ 9 โรงเรียนสตรีนครสวรรค์
3. ว่าที่ร้อยตรีไพศาล ประทุมชาติ ผู้อำนวยการ ระดับ 9 โรงเรียนเพชรพิทยาคม
4. นายวินัย ทองมัน ผู้อำนวยการโรงเรียนท่าตะโกพิทยาคม
5. นายก่อเกียรติ คำประกอบ อดีตผู้อำนวยการสำนักงานสามัญศึกษา จังหวัดนครสวรรค์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ช่วงที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการมีส่วนร่วม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อใช้ในการตรวจสอบสภาพปัจจุบัน และความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารสหวิทยาเขตของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ท โดยสอบถามสภาพปัจจุบันและความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารสหวิทยาเขตสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ ประกอบด้วยด้านการวางแผน ด้านการตัดสินใจ ด้านการจัดองค์กร และด้านการจัดสรรทรัพยากร ในตอนท้ายของแบบสอบถามเป็นข้อคำถามปลายเปิดเพื่อให้ ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

ช่วงที่ 2 สร้างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม

เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญวิเคราะห์รูปแบบความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารสหวิทยาเขตที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและให้ข้อเสนอแนะ แล้วนำไปประมวลเป็นรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสหวิทยาเขต

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือแบ่งออกเป็น 2 ช่วง คือ

ช่วงที่ 1 การสร้างแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารสหวิทยาเขตของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครสวรรค์

1. ศึกษาแนวคิด และทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลต่าง ๆ มาวิเคราะห์เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารสหวิทยาเขต แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการตัดสินใจ ด้านการจัดองค์กรและด้านจัดสรรทรัพยากร

2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามากำหนดเป็นนิยามศัพท์เฉพาะเชิงปฏิบัติการ เพื่อร่างข้อคำถามเป็นแบบสอบถามซึ่งประกอบด้วย 2 ส่วน ในข้อคำถามเดียวกันแต่ละส่วนมีเกณฑ์ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ มุ่งสำรวจการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการบริหารของผู้บริหารสหวิทยาเขตสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ ดังนี้ (รัตนะ บัวสนธ์ 2540 : 186 – 187)

คะแนน 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 2 เป็นมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ มุ่งสำรวจความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารสหวิทยาเขต สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง ความต้องการมีส่วนร่วมระดับมากที่สุดในการบริหารสหวิทยาเขต

คะแนน 4 หมายถึง ความต้องการมีส่วนร่วมระดับมากในการบริหารสหวิทยาเขต

คะแนน 3 หมายถึง ความต้องการมีส่วนร่วมระดับปานกลางในการบริหารสหวิทยาเขต

สหวิทยาเขต

คะแนน 2 หมายถึง ความต้องการมีส่วนร่วมระดับน้อยในการบริหารสหวิทยาเขต

คะแนน 1 หมายถึง ความต้องการมีส่วนร่วมระดับน้อยที่สุดในการบริหาร

สหวิทยาเขต หรือไม่จำเป็นต้องมีส่วนร่วมในการบริหาร

3. นำร่างแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงประจักษ์ (Face validity) มีจำนวน 5 ท่าน ดังนี้

3.1 ดร.สมภพ เจริญชุนทด รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

3.2 นายตรีพัฒน์ เงินบำรุง ผู้ช่วยผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัด นครสวรรค์

3.3 นางสาวกัญญรัตน์ จันทรมณี ผู้ช่วยผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัด นครสวรรค์

3.4 นางจินตนา ปรีชาศิลป์ อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนนครสวรรค์

3.5 นางวันทนี เพ็ญจันทร์ อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนนครสวรรค์

ได้ค่าความตรงของเครื่องมือทุกข้อตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป

4. ปรับปรุงแก้ไขตามข้อที่ผู้ทรงคุณวุฒิและคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เสนอแนะแล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุทัยธานี จำนวน 25 คน เพื่อหาความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารสหวิทยาเขต ด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - coefficient) ตามวิธีการของ ครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเที่ยง .92 แล้วนำแบบสอบถามไปขอรับความเห็นชอบจากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

ช่วงที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสหวิทยาเขตในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ โดยผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารสหวิทยาเขตของผู้บริหารมาสร้างรูปแบบให้ผู้เชี่ยวชาญศึกษาและวิเคราะห์แล้วนำผลมาประมวลเป็นรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสหวิทยาเขตในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครสวรรค์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ช่วงที่ 1 การเก็บรวบรวมข้อมูลในการสำรวจสภาพปัจจุบันและความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารสหวิทยาเขตในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครสวรรค์

1 ทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสำนักงานบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนจังหวัดนครสวรรค์ เพื่อขอความร่วมมือไปยังผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือนำจากสำนักงานบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ไปให้ผู้บริหารโรงเรียนในการขอความร่วมมือตอบแบบสอบถาม และนำแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร จำนวน 88 ฉบับและเก็บข้อมูลด้วยตนเอง เสร็จสิ้นภายใน 2 สัปดาห์

3. ตรวจแบบสอบถามที่ได้รับคืน แล้วตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูล ได้ข้อมูลจำนวน 88 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

ช่วงที่ 2 เป็นการสร้างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสหวิทยาเขต สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครสวรรค์

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการสร้างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสหวิทยาเขตในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ ผู้วิจัยขอหนังสือขออนุญาตเป็นผู้เชี่ยวชาญจากสำนักงานบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ และนำหนังสือแนะนำตัวพร้อมรูปแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นดำเนินการจัดส่ง รวมทั้งเก็บคืนทางไปรษณีย์

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ช่วงที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจข้อมูลสภาพปัจจุบันและความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารสหวิทยาเขต สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ คือ

1. ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย (Arithmetic mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (t - test) จากนั้นจัดอันดับ รายการที่มีค่าความแตกต่างระหว่างสภาพปัจจุบันและความต้องการมีส่วนร่วมมาก และนำรายด้านความต้องการสูงสุดในการมีส่วนร่วมในการบริหารสหวิทยาเขตมาจัดอันดับรายชื่อของ แต่ละรายด้าน และ/หรือรายด้านย่อย เพื่อนำสาระมาเป็นองค์ประกอบของการสร้างรูปแบบ การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสหวิทยาเขต

2. ทำการประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS เพื่อหาค่าสถิติตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย

3. วิเคราะห์ข้อมูลระดับการปฏิบัติและความต้องการหาค่าเฉลี่ยรายข้อ รายด้านทุกด้าน โดยใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute criteria) เป็นเกณฑ์ในการประเมินค่าเฉลี่ย ดังนี้ (รัตนะ บัวสนธ์ 2540 : 186 - 187)

คะแนนเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติและความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารสหวิทยาเขตอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง มีการปฏิบัติและความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารสหวิทยาเขตอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง มีการปฏิบัติและความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารสหวิทยาเขตอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง มีการปฏิบัติและความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารสหวิทยาเขตอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง มีการปฏิบัติและความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารสหวิทยาเขตอยู่ในระดับน้อยที่สุด หรือไม่มีความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหาร

4. วิเคราะห์ข้อมูลในการจัดอันดับความแตกต่างของการปฏิบัติและความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารสหวิทยาเขตในรายชื่อของแต่ละด้าน และ/หรือรายด้านย่อย โดยพิจารณาจากค่าความแตกต่างเป็นเกณฑ์ คือจากค่าความแตกต่างเฉลี่ยมากไปหาน้อยตามลำดับ และจัดอันดับเฉพาะความแตกต่างของผู้บริหารที่มีความแตกต่างสูงสุดเท่านั้น

ช่วงที่ 2 การวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลที่ได้จากช่วงที่ 1 เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของ ผู้บริหารสหวิทยาเขตในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ มีดังนี้

ผู้วิจัยนำผลจากการวิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันและความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารสหวิทยาเขตในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ ประกอบกับหลักการเชิงทฤษฎี ตลอดจนการศึกษาเบื้องต้นมากำหนดกรอบในการสร้างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสหวิทยาเขต ซึ่งรูปแบบที่สร้างขึ้นประกอบไปด้วย

1. ด้านการวางแผน
2. ด้านการตัดสินใจ
3. ด้านการจัดองค์กร
4. ด้านการจัดสรรทรัพยากร

เมื่อสร้างรูปแบบเสร็จแล้ว ได้เสนอรูปแบบดังกล่าวให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เป็นรูปแบบระบบที่สมบูรณ์ต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1. วิเคราะห์หาคุณภาพของแบบสอบถาม

หาค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม ใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค

(α - Coefficient) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2536 : 171)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

2.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2.3 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม

โดยใช้ค่า t

- Dependent test